

Incoherències en la superposició de límits territorials

El gradual desconfinament com a resultat de la millora de les condicions sanitàries ha comportat l'aflorament de paradoxes i disfuncions sobre què es pot fer i què no es pot fer, i sobre on es pot anar i on no es pot anar. Ja han estat oportunament indicades pels qui les pateixen o pels qui, aprofitant l'avinentsa, simplement volen fer punta al llapis.

Efectivament, és un inconvenient que no puguis anar al poble del costat perquè cau en una zona diferent i en canvi puguis anar a un punt situat a 100 kilòmetres perquè és de la teva zona. Cap divisió, sigui quina sigui, no evita aquests inconvenients. Intenteu fer-ne una de perfecta; jo no m'hi atreixo. És com allò del nen que, pel fet d'haver nascut cinc minuts tard, ha de fer tota l'escolarització un any endarrerida.

Però el que sí que es pot fer és que la divisió sigui prou bona com per minimitzar els inconvenients. I això no ha estat així, i no pas per decisions d'ara sinó per disfuncions ancorades en el temps.

Un habitant de Martinet ha d'anar a Puigcerdà per a segons quines coses però a Lleida per unes altres. Amb l'Estat espanyol hem topat, que no vol ni sentir a parlar de modificar, unificar o suprimir les províncies. Però hi ha altres casos en què no podem donar la culpa a ningú, sinó que és ben bé allò que, de tant en tant, ens agrada de fer-nos trampes al solitari.

Vegem-ho. Hi ha un seguit de disposicions que, vistes des d'avui, es poden considerar coetànies, i que van incidir des de diversos angles en l'organització territorial de Catalunya.

- La llei 27/1983, del Pla Territorial, establí, en l'article 11.1: "El Pla Territorial General defineix el marc de coherència de tots els plans, programes o accions amb incidència territorial, els quals n'han de tenir en compte les orientacions." I l'article 5 concretava que l'"aplicació dels plans territorials parcials que s'hauran d'adequar als àmbits establerts en la divisió territorial de Catalunya; es poden agrupar unitats comarcals, però en cap cas no es poden dividir."
- La llei 6/1987, de l'Organització Comarcal de Catalunya, va implantar la comarca com a com a entitat territorial dotada d'autonomia i de personalitat jurídica pròpia. La divisió comarcal es va concretar per la llei que inicialment va recuperar la mateixa divisió comarcal del 1936, i que fou modificada després.
- La llei 15/1990, d'Ordenació Sanitària de Catalunya, va definir les Regions Sanitàries, que es corresponen amb les Àrees de Salut previstes en la Llei General de Sanitat, les quals es delimiten atenent els factors geogràfics, socioeconòmics, demogràfics, etc. de Catalunya, tot tenint en compte l'ordenació territorial que estableixi el Parlament, essent dotades d'un ampli ventall de competències pròpies.

Això semblava implicar que les regions sanitàries havien de ser agrupacions de comarques i que les àrees bàsiques de salut, comarques o parts de comarques, en coherència amb les dues disposicions anteriors, en aquell moment ja prou consolidades. Però no va ser així: el Departament de Sanitat de l'època va fer com si allò no anés amb ells, i les veus que ho reclamaven una solució més lògica van ser ignorades. I el resultat final va ser la sèrie d'encavalcaments que patim avui.

19.5.2020